

THESES SPHÆRICÆ.

cum in medio diuidens, quam Astronomi Eclipticam vocarunt, quod sub ea fiant luminarium eclipses.

6. Secundum recessum Planetarum ab hac linea, ex quacunque parte fiat, definiendum de latitudine hujus circuli.

7. Approbanda est veterum Astronomorum sententia tribuentium huic circulo in latitudine gradus 12, ultra quos vel pauci ex Planetis errant, vel si aliqui, rarissime id faciunt, idque tempore breuissimo.

8. *Omnis circulus maximus in Sphæra transiens per Poles alterius circuli, siue maioris siue minoris, diuidit eum bifariam ad angulos rectos, ut demonstrant Astronomi.*

1. Meridianus igitur segmenta æquatoris, omniumque ejus Parallelorum, supra vel infra Horizontem existentia, bifariam secabit.

2. Diem ergo artificialem, noctem etiam in duo diuidet equalia.

3. Atque ita tempus meridiei & mediæ noctis, optime determinabit, existente enim Solis centro in meridiano est merities, &c.

4. Antipodi siue oppositi eodem tempore meridiem habent, mediam etiam noctem.

5. Habent & easdem Polorum eleuationes & eadem dierum incrementa.

9. *Climata à motu cæli dependent, cuius conuersione diurna Sol diem dispensat.*

1. Mensurentur ergo climata, integro circulo circa totam terram ducto.

2. Describantur etiam, non in sola parte illa quæ æquatori à Borea est, sed & in illa quæ illi est ab Austro.

3. Inserviant denique non nobis solis, sed & Antipodibus.

10. *Quo longius ab Æquatore versus polum recesserit quis, eo diem longissimum habebit longiorem: excessus autem in semisse hora climata constituit.*

1. Si climata exactè ita diuidantur in terra reperientur viginti quatuor.

2. Climata, quæ temporis habita ratione, sunt æqualia, secundum longitudinem & latitudinem erunt inæqualia.

3. Climata quo ad Polos propius accesserunt erunt breuiora.

4. Hinc est quod in chartis rectè descriptis gradus versus Polum sunt longiores.

5. Climata parallelo diuidantur eo loci, quo dies longissimus superat diem initio, & superatur à die in fine æqualiter, parallelus iste semper propius accedet ad finem climatis.

TRININI DEO GLORIA.

THESES SPHÆRICÆ.

& firmiter persuadendas vtilem esse contendimus.

2. Quantas ergo debemus gratias illis qui Sphæram materialem & Theorias quas vocant Planetarum excogitarunt, effabricarunt, in quibus tanquam in speculis spectare possumus quæ in cœlo cerni nequeunt, & quæ apud omnes respectu motus, vel primi, vel secundi, varie, vel vniiformiter, sese habent.

3. Astronomiæ huius quæ vulgò circûfertur subiectum, duplex est, vnum proximum sed minùs principale, Sphæra naturalis & Theoriæ Planetarum; aliud præcipuum, licet sit remotum, corpus mobile circa medium, quod per motum diuidi solet in primum mobile & mobilia secunda.

4. Cum diuisionem subiecti sequatur disciplinæ diuisio, Astronomia hæc non incommode distribuetur in partem Sphæricam & partem Theoricam.

Th. 3. prædixit. Etenim huius Theoriæ &c. 1. Poster. cap. 2. tex. 17.

2. *Scientia solum illum prædicamus præditum, qui persuasum habet causam per quam demonstrauit non posse se aliter habere, unde inferitur duplex illa in scientia certitudo.*

1. Conclusiones Sphæricæ in Astronomia sunt certissimæ, liceat pendere à circulis quos in Cœlo dicunt Astronomi, & solum tantummodo esse.

2. Conclusiones illæ quas per epicyclos, concentricos, excentricos, &c. horumque multiuarias varietates, in hoc fundatas (non possunt aliter saluari Phænomena) demonstrare solent Astronomi, esse contendimus.

3. *Atque in re Theorica nullum adhuc extitisse defendimus.*

3. *Vnde Horizontis sit ortus quoscunque & occasus desinit, hos tamen solus ostendit nunquam, sed vel cum Sole vel cum æquatore, ortus & occasus regulis & indicibus.*

1. Duplex igitur est ortus, duplex etiam occasus, vterque considerationis astronomiæ, vnus quem cum Sole ostendit Horizon, alter quem cum æquatore: ille Poeticus, hic Astronomicus vulgò appellatur.

4. *Poeta & qui secundum sensum ac temporis qualitatem de stellarum ortu iudicant, orti dicunt stellas quæ vel supra Horizontem ascendunt, vel absentia Solis apparere inceperunt.*

1. Duplex igitur est ortus Poeticus, vnus verus, isque vel matutinus, vel vespertinus, qui per stellas fixas & erraticas ductus multiplicem subit varietatem, alter apparens, diuidendus etiam in vespertinum & matutinum.

2. Qui dichotomia Ramæis familiari gaudent ortum distribuant in matutinum, qui vel verus est, & cosmicus appellatur, vel apparens qualis est heliacus, & vespertinum, & hic, vel verus vt chronicus, vel apparens vt heliacus.

3. *Ortus Astronomici subiectum est Zodiacus, regula æquator, iuxta quorum proportionem in ascendendo, distribunt Astronomi ascensiones suas.*

1. Ascensio ergo Astronomica duplex, æqualis vna, in qua æquales æquatoris & Zodiaci partes oriuntur, inæqualis altera, in qua major æqua-

toris

THESES SPHÆRICÆ.

toris vel major Zodiaci portio ascendit, illa recta, hæc obliqua dicitur, ab angulis quos cum Horizonte in ascensu efficit Zodiacus: unde has probamus ascensionum regulas.

IN SPHÆRA RECTA.

1. Quadrates inchoati a punctis cardinalibus & quales habent ascensiones.
2. Signa & qualiter distantia ab aliquo punctorum cardinalium & quales habent ascensiones.
3. Signa opposita & quales habent ascensiones.
4. A solstitijs ante & retro numerati gradus 43. & minuta 45. ascendant recte, & consequenter signa 5. & gradus 25. secus ac sentiunt alij.
5. Gradus 46. ante & retro numerati ab Aequinoctijs & minuta 15. ascendant oblique, & consequenter signa 6. & gradus 5.

IN SPHÆRA OBLIQUA.

1. Dux medietates Eclipticę inchoatę ab alterutro Æquinoctiorum æqualiter oriuntur.
2. Signa æqualiter distantia ab alterutro Æquinoctiorum æquales habent ascensiones.

3. Arcus discreti rectius ascendunt, quo ad æquinoctium autumnale propius accellerint, sed magis oblique, quo fuerint æquinoctio verno propiores.
6. De terra cum celo comparata est puncti instar, ita & homo si cum terra conferatur ne punctum quidem excedit, ut non mirandum sit;

1. Terram, quamvis centrum sit, in quinque latissimas zonas diuidi, zonis coelestibus suppositas.

2. Dari successuos stellarum ortus & occasus.
3. Eclipses lunares, quę vno & eodem tempore omnibus apparent, Occidentioribus vna hora, Orientalioribus alia atq; alia apparere.

4. Horizontem alium statui sensibilem, alium rationalem.

5. Horizontem mutato loco mutari secundum longitudinem & latitudinem, unde est quod Horizont. certus numerus statui non possit.

6. Ex eodem posito colligimus falsum esse, quod pleriq; omnes asserunt, omnes stellas in firmamento illis qui sub æquatore habitant oriri & occidere.

7. Immo nullus Polorum illis in conspectu est.

7. *Corpus caeleste* ἀπλῶν ὄντων, ἀγίνονται καὶ ἔλας ἀμαυρίβλητον. *2. de Caelo. cap. 6.*

1. Talis corporis motus ἀναγκαῖος ἐστὶν ex necessitate.

2. Ut in primo motu datur regula per quam illius motus examinari potest, ita & in secundis mobilibus danda fuit regula aliqua.

3. Hinc est quod Zodiacus excogitatus sit, sub quo Planetę perpetuò incedunt.

4. Ex quorum moru facile est deducere, Zodiaco (quod in alijs circulis non reperitur) præter longitudinem, inesse etiam obliquitatem & latitudinem

5. Cum autem secundum integram quam habet latitudinem, mensura exacta esse non potuerit, concipienda fuit in hoc circulo linea quædam Zodia-

THESES PHYSICÆ.

3. Hinc sequitur omnes animæ facultates esse in qualibet corporis parte.
 4. Sequitur etiam ineptè philosophatos Academicos, trinitatis potius quam veritatis studiosos, dum tres statuerent animæ sedes æqualiter primas.

12. *Prima sedes animæ in medio posita sit oportet, ut inde vires valeat effundere per corpus uniuersum, & ab excrementis libera in loco munitissimo habitet.*

1. Thronus & principalis animæ sedes cor est, aut aliquid cordi proportionē respondens;

2. Caput & hepar sedes sunt secundariæ quorundam animæ officiorum per facultatem à corde illis tributam.

13. *Sensus communis radix est sensuum externorum & veluti centrum 2. de Ani. text. 149.*

1. Surpanimalib. igitur etiā inest sensus cōmunis, vt & insectis quibuscūq.

2. Appetitus ergo & phantasia 3. de Ani. text. 56. licet *ἀπείρου.*

3. Quamuis ergo careant memoria, versantur tamen circa absens: moueri enim quod ad absens ducit, illis per phantasiam competit.

4. Versari igitur circa absens, & memoriæ expers esse, nō repugnant.

5. Ex dictis patet sensum communem ad sui existentiam non requirere omnes sensus necessariō, vel plures, cum *ἡσυχία* tactu tantum sint prædita, qui solus *αὖν τῶν αἰσθητῶν*. 2. de Ani. text. 3. ideoque origine primus, vt visus postremus, sed dignitate primus.

6. Vt non mirandum sit Philosophos tam fuse sermonem de visu instituisse, obiter tantum de alijs loquentes.

14. *Ὅτι οἱ ἐν χρομῇ τῶν ἐν λόγῳ μὲν εἶναι αἰσθητῶν, αἰσθητῶν δὲ τῶν χρομῶν, varia viz. quæ videtur, vt luce prædita, 2 de Ani. text. 66. χρομῶν δὲ ἐκ τῶν αἰσθητῶν οὐκ εἶναι, text. 67. διαφανὲς δὲ δὲ ἀλλοτρίου χρομῶς οὐκ εἶναι, text. 68. οὐκ εἶναι viz. quod est αἰσθητῶν τε διαφανὲς ἀ διαφανὲς.*

1. Cum igitur objectum visus tribus modis sumi possit, pro omni per se visibili, pro prima causa cur alia videantur, pro eo denique in quod desinit officium videndi, ejusque facultatem proprie informat: dicamus objectum visus esse colorem & lumen, lumen solum, & colorem solum.

2. Cum autem perspicuum quā actiu est tale, moueatur à colore. lib. 2. de Ani. text. 67. quatenus est illuminatum dicetur moueri à colore.

3. Quia verò non omne perspicuum vt terminatum mouetur à colore, dum dicit Aristot. οὐκ εἶναι *ἰνερῶν τε διαφανὲς, διαφανὲς* interminatum solum potest intelligi, vel etiam illud quod ex parte terminatum est ὁπακο terreo & sic coloratum: ex parte interminatum & sic lumini peruium, sed quatenus interminatum est.

4. Cum igitur sit *ἡ τῶν αἰσθητῶν* quæ *οὐκ εἶναι αἰσθητῶν* text. 71. lib. 2. de Ani. nec in visceribus terræ ad centrum, nec in vllis nuxtis intrinsicis reperiri te-nebras confitendum est.

5. Cum etiam perspicui, aeris videlicet, illuminatio fiat, non partis post partem, lumen ejus *ἰνερῶν*, non esse reale quid, sed realis, lucis videlicet representationem, habens esse spiritale in perspicuo, non vt subiecto, sed vt medio

THESES PHYSICÆ.

5. Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἵψι ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ. 1. de Cælo. text. 7.

1. Cœli motus simplex est, circularis nimirum ille qui in cœlo *quasi* est & vniformis.

2. Cœlum igitur totum non modò propius accedit, modo longius recedit à nobis.

3. A cœlo igitur pendere non potest varietas hæc effectuum, quam in corporibus inferioribus obseruare est.

4. Tribuatur ergo astris siue luminaribus quæ formaliter calida non sunt (vt somniarunt veteres. 1. Meteor. cap. 3.) apta tamen calorem producere calefaciendo, atterendo, & attenuando aerem, radijs etiam percutiendo terram, quos illa reflectit.

5. Ex quibus sequitur tres esse aeris regiones, quarum media cum extremis collata frigida est, aliæ calidæ, superior quia vicina corpori mobili, inferior propter radios solares.

6. Inferior igitur eousque extendetur quò tendunt radij.

7. Æstate igitur maior, Hyeme minor.

8. Media Æstate maior, hyeme minor.

9. Sub Æquinoctiali, illa maior, hæc minor.

10. Suprema quantitas incrementa non capit, non est tamen secundum vttramque superficiem Sphærica, sed *nonnulla*, nam ad Polos in conos desinit, iuxta quos difficile est assignare tales aeris regiones.

Ἐν τῇ οὐρανῷ τῷ αὐτῷ τῷ αὐτῷ τῷ αὐτῷ τῷ αὐτῷ. lib. 2. Acro. cap. 8.

6. *Natura vt finem optimum semper intendit, ita et media aptissima ad finem illum dirigentia eligit.*

1. Hinc est quod elementis duplices inditæ sint qualitates, motrices & alteratrices: ex quibus consurgit duplex illorum esse, vnum absolutum alterum in respectu positum.

2. Simul consistere possunt hæc, qualitates elementis ab externo principio inditæ sunt 1. Meteor. tex. 18. qualitates elementa constituunt. 2. de Ort.

3. Ex illo etiam est quod formarum quædam insint immediate materiæ primæ, aliæ vero non insint materiæ nisi præparatæ præuia aliqua forma, quod nobilioribus euenit.

4. Vt non mirandum sit plures motus, eosque in specie concertantes vni & eidem inesse, illique naturales esse.

5. Ex posito denique provenit, quod qualitatibus alteratricibus duplex conueniat actio: adeo vt omnes dicantur agere & pati, & duæ solæ dicantur agere, duæ pati.

7. *Contraria quæ secundum naturam propriam mutuo agunt & patiuntur, si iuxta se ponantur, ita vt tangant, otiosa non manebunt, sed in se inuicem agent. ex text. 54. lib. 2. de Ortu.*

1. Ad missionem efficiendam *duæ qualitates* agunt & patiuntur, sed hac lege vt vnum alteri non tantum præualeat

THESES PHYSICÆ.

preualeat, vt illud in naturam suam conuertere queat.

2. *Δὲ πᾶσι τοῖς στοιχείοις καὶ μίξεσσι μετατρέφονται ἐν αὐτοῖς μίξεσιν* *αὐτῶν τὸ μετατρέφοντο.* 3. de Ortu, text. 88.

8. *Ἐνθα δὲ ἴσται τὰ αὐτὰ ἐξ ἀναγκαζῆ καὶ ἰσχυρὰ ἐστὶν ὅτι μὴ δύναιτο αὐτὰ τὸ αὐτὸν, ἀλλὰ τῇ ἰσχύϊ παύσαιτο, τῇ δὲ αὐτοῖς αἰσχυρῇ.* 3. Acro. text. 8. 1. de Ortu text. 77.

1. Est igitur agere vt & resistere formæ proprium, sicut pati materiæ.
2. Vnicuique igitur contrarium habenti duplex inest virtus, est enim & actiua in contrarium, & vniuersius conseruatiua, actionem agentis prohibendo, vel saltem retardando. lib. 3. Acro. text. 8.

3. Coelum igitur, quamuis motum moueat inferiora hæc, ab ijs tamen non mouetur.

4. Quamuis actio corpori coelesti cum caduco sit communis, reactio tamen caducorum est propria, vt & mixtio.

9. *Ἄμειβιμα sunt corpora communi materia prædita, agentia inuicem & patientia, apta seorsim existere & ex ijs unum fieri.* ex cap. ult. lib. 1. de Ortu.

1. Accidens accidenti non miscetur, vt neque accidens subjecto.
2. Materia non miscetur formæ, vt mistio non sit generatio.
3. Quatuor elementa munere quatuor primarum qualitatum, alia verò munere quatuor inclusorum elementorum, proprie misceri dicenda.

4. Cum autem pro mistione necessaria sit diuisio miscibilium in partes & partium iuxta positio, 1. de Ortu. cap. vltimo, elementorum vniuersitates non miscébuntur.

5. Solæ igitur partes, idque in loco quo concurrere possunt *ἀναμειβόμενα* 3. de Ortu, cap. 8.

6. In ambitu igitur terræ.

7. Non mirandum meteora quæ in regionibus aeris gignuntur imperfecta esse mista.

10. *Corpora simplicia quatuor sunt, non plura, non pauciora: & mixta non oriuntur ex mixtis.*

1. Dispositiones istæ aeris, quas materiam *μετέωρον* esse dicunt Philosophi, non habent naturam propriam, sed illam acceptam referre debent elementis.
2. Ac proinde cum Aristotele. 1. Meteor. cap. 4. & 1. de sensu & sensibili cap. 9. vaporem esse aquam; & exhalationem reapse esse terram non inepte arbitramur.

3. Non igitur fiunt meteora per eductionem formæ ex potentia materiæ, sed per additionem externi accidentis, ab agentibus præferum homonymis.
4. Meteora finem internum non habent.

11. *Ἄνιμα est ἡγεσία τῆς τοῦ αἵματος καὶ τοῦ πνεύματος ὁρμῆς.* lib. 2. de An. text. 14.

1. Animæ sedes est corpus totum, totius enim est perfectio.
2. Non ibimus interim inficias assignandum esse membrum aliquod, cui primatus in hoc negotio competat, quum ordo sit dispositio plurium inter se & ad vnum primum vt est Metaph. 5. text. 16.

THESES PHYSICÆ.

specie sunt distinctę, ipsas virtutes specie distinctas esse oportet.

3. Ut autem virtutes perturbationibus quantum fieri potest respondeant & quomodo respondeant, eluceſcat: ponimus.

Communem amorem, siue communem temperantiam esse primum virtutum caput.

Fortitudinem communem, prosecutioni vel fugę respondentem, virtutis universę cor.

Ex respectu denique ad personas, cum quibus versamur; ad finem & objecta in quę feruntur perturbationes, exurgit universa iustitia, principium & mediu[m] supponens, finem & absolutionem apponens, ex omnibus singularibus tanquam partibus similaribus conflata.

4. Virtutes igitur *καρτερικαὶ ἀνδραγαθικαὶ καὶ ἐπιεικὲς*. 6. Eth. cap. 13.

5. Qui sobrius videri vult aut temperans esse, dum interim linguę non parit, nec sobrius, nec temperans, nec verax est.

6. *Ὁτι οὐκ ἔστιν ἀνδραγαθία, ἢ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἢ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἢ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν.* 1. Ethic. cap. 7.

1. Actio ergo proba, ex sententia Arist. non est felicitatis causa efficiens, sed forma, natura & essentia.

2. Voluptatem felicitatem consequi asserimus, felicitatis essentiam perficere negamus.

3. *ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνδραγαθία, ἢ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἢ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν.* lib. 10. Eth. cap. 4.

4. Defendi potest illud quod habet Aristot. lib. 1. Ethic. cap. 7. *καὶ τὸ ἀνδραγαθὸν οὐκ ἔστιν ἀρετή, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀρετὴν.*

5. Cum contraria contrariorum sint consequentia, similia hæc de summo malo & dolore esse vera defendimus.

1. Essentia summi mali in actione prava posita est.

2. Prava actio dolore non carebit.

3. Dolor non sui solum causa, sed & propter malum quod consequitur est vitandus.

THESES PHYSICÆ.

MATERIA prima, quam per mutationem substantialem, illamque solum demonstrari arbitramur, absolute quę ens est considerari potest, & cum respectu: ut est principium corporum non caducorum solummodo, ut docuit Aristot. sed & Cælestium in obiecta *ἐν τῷ ἀέρι, lib. de Mundo. cap. 2.*

1. Hinc duplex materię primę nomen subiectum & materia, duplex etiam notio, una quę prima dici solet, altera quę secunda appellatur.

2. Vt non mirandum sit, in scholis Philosophicis, materię huic attribui tam varia, vera tamen, nos hæc ponimus.

1. Materię convenit omnium formarum negatio, convenit & privatio, quę semper cum aliqua forma est conjuncta.

2. Materia est, materia non est.

3. Materia est *ἀείδιον*, materia est *αἰτία*.

1. Poten-

THESES PHYSICÆ.

4. Potentia vniuersalis consequitur essentiam materiæ vt accidens, constituit essentiam ut principium essentiale, unde sequuntur hæc.
 1. Potentia prior est principio materiali.
 2. Accidens potest esse de essentia substantiæ.
 3. Propter potentiam non est augendus principiorum numerus, sed terminus tenendus, contra medicos.
2. *Ut generationis terminus à quo, ita & corruptionis terminus ad quem privatio est, & haberi debet.*
 1. Duplex est privatio Physica, quarum vna formam in materia præcedit, altera recedenti succedit, quæ utraque simul semper reperitur.
 2. Singulis igitur formis binæ opponuntur priuationes, cum quarum altera non est coniuncta potentia proxima ad formam cuius dicitur priuatio.
 3. Non est appositum discrimen illud quod ponunt quidam inter priuationem Logicam & Physicam, quasi illa nunquam coniuncta esset cum potentia, hæc semper.
 4. Mutationis substantialis terminus uterque, & entis, & non entis, habet rationem.
 5. Erit ergo una eademque mutatio & ortus & interitus.
3. *Motus adeo cum natura est complicatus, ut quicquid facit per illum faciat, per illum etiam se nobis patefaciat.*
 1. Motum igitur vt tractatione sua dignissimum prætermittere non poterat Arist. quem cum illo asserimus actum esse, sed imperfectum illum qui annexam habet potentiam: negamus interim desituri in esse omni perfectione, contrarium enim colligere est ex illius duratione, uniformitate, & causalitate.
 2. Motus primò dicitur de motu coelesti, sed definitio Aristotelis præcipue convenit corporibus caducis, quæ ipsa tota potestate sunt, & quorum motus admodum est indefinitus.
 3. Non igitur dammandus Aristoteles quod in definitione motus Finis mentionem non fecerit.
4. *Et ipsi in eorum quæ in tractatibus Aristotelis, ut in 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.*
 1. *Omnia igitur corpora sublunaria, Celestia etiam quæ per se & a seculo alio motu agitantur, per se & in loco esse tenemus.*
 3. Est igitur supra omnes coelos mobiles, coelum immensum immobile, quod alios omnes inferiores coercet, & a solo Deo, non ut contentum à continente, sed ab infinita essentia quæ mundum universum moderatur, cohibetur.
 4. Cum alij omnes loci in perpetuo fluxu & motu, motione corporum positi sunt, veteres qui locum immobilem voluerunt sub nube veritatem hanc inspexisse videntur.

THESES ETHICÆ

ἰλασμένοι, ὁ λαὸς ἡμῶν ἵνα ἴσῃ πᾶς ἡκανέτης ἐπὶ αὐτῶν καὶ πεδωκῇ αὐτοὺς, ὡς subjectum referantur.
 Illas tamen dirigit τοῖς ἡμῶν λαὸς ἵνα ἴσῃ, quatenus ὁδῶσι, καὶ ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα παρακλήσεσιν, 1.
 Eth. cap. 4. 3.

2. Non igitur mores sed propensiones ad varias perturbaciones, sequuntur corporis temperamentum. Primaria interm perturbacionum causa est iudicium sensuum, & vis imaginandi, inde voluptas & dolor, à quibus prima excitatio appetitus, ejusque in totum odium vel amor, inde media quædam motio tendens ad objectum, in *inferiorem* cupiditas, in *superiorem* Superbia siue animi vigor.

3. Duabus oppositionibus capita
perturbationum commode compre-
hendi possunt, sed si referantur ad
objecta varia, ad dispositionem no-
stram erga alios, ad requisa pro a-

3. Perturbatio est & actio & passio,
motio nimirum excitans & excitata,
ad quam voluptas & dolor sic se ha-
bent, illius fons sunt, comes &
corona.

3. Perturbatio est & actio & passio,
motio nimirum excitans & excitata,
ad quam voluptas & dolor sic se ha-
bent, illius fons sunt fomes, comes &
corona.

deptione & confectiōne objecti, ad
modum denique quo distribuendum
est alijs in innumeras *et iniquas* multipli-
cari possunt.

4. Quod si ullibi contrarium protulit Aristo, protulisse autem videtur

4. Nihilominus congruenter ab Arist. pro numero virtutum, ad totidem capita cum illis rediguntur, adeo ut si quid certi de numero, illarum concludere velis, statendum sit perturbationes esse duas, quatuor, vnde decem, innumeras.

6. Top. cap. 4. cupiditatem per delectationem definiens. Top. 4. cap.

Ι. Καλεῖται ἡ δυνάμις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ.

2. Ὅτι ὁ μὲν θεὸς ἀναλαμβάνει λογικὰ πνεύματα, ἃ ἔστι δόγματα ἡ. lib. 7. cap. 6. ex quibus de-

1. Facultatem irascendi facultate concupiscendi longè esse prae-
stantiorem.

2. Ac proinde errasse eos qui docuerunt non excitari facultatem hanc, nisi praesente cupiditatis motu, cui auxiliari quandoque concedimus, sed auxilio quodam regio.

3. Immò cupiditati ſepe aduerſatur, & pro ratione pugnat, vnde eſt quod proprium & diſtinctum videatur habere ſubjectum. lib. 7. de rep. cap. 7.

[illegible]

1. Virtutum distinctio ab actionibus petenda est, & ab honesto in illis incluso, quod distinctum judicatur secundum distinctionem subjecti & perturbationum, quarum distinctio particularis ex distinctione voluptatum, quæ ipsarum sunt comites dependet.

2. Cum igitur actiones (vt ex objecto & perturbationibus colligere est) specie

THESES LOGICÆ.

quæ subjectum explicationis propriè loquendo non habet.

3. Subjectum metaphoricum vnum est commune vtrique.

4. *Quod de Logica hypostasi dicimus, idem de scientijs verum esse ex Logica deducimus.*

1. Vnde veterem illam inter Logicos controversiam, an Logica scientijs applicata instrumentum sit; an verò scientia cui applicatur, sic determinamus.

1. Systematis scientifici, vt jam perfecti, instrumentum fuit Logica, quæ ipsa ex rudioribus scientijs prius erat orta. 2. Systema scientificum ex forma Logica, & rebus ipsis est conflatum. 3. Scientia in animo Logica est posterior, illamque vt instrumentum agnoscit.

5. *Is solus Logicus est habendus, qui potest disputare nec rationi nec sentimentis iudicem.*

1. Illud igitur, in quo se exercet Logicus, nec ad res necessarias, nec ad contingentes, nec denique ad res omnino restringi debet.

2. Subjectum operationis Logici, statuimus Ens prout a non ente simpliciter distinguitur, non ens ad modum entis consideratum, & entis rationis.

3. Necessè est, qui doctrinam Categoriarum Logicæ necessariò præmittendam contendit, tanquam subiecti operationis præcognitionem, nobiscum teneat omnia prædicta categorijs quodammodo concludi.

4. Teneat etiam sinistram esse interpretum opinionem, de subiecto operationis Logicæ, & rebus categoricis.

5. Substantiam denique, summum genus à plebe philosophantium violentè restringi adjectione creatæ.

6. *Ignorantia mater fuit Syllogismi, vt ille cognoscitur.*

1. Apud peritos, si non prævè dispositos, minor est syllogismi vsus.

2. Suspiciendus, & suspirijs petendus, est ille status, in quo intuentes discursu non utemur.

7. *Problemata per quantitatem & qualitatem distributa, sunt vniuersalia vel particularia: affirmantia vel negantia.*

1. In prima figura concludi potest problema quodlibet.

2. Nulla necessitas, sed facilitas quædam ex dispositione materiæ orta, plures peperit Syllogismorum formas.

3. Quarta figura omnino est inutilis.

8. *Percurra omnia argumenta, quibus ad probandum quod ponunt videntur positi, & comperies illorum aliarum, quæ res sunt, conuenire: alia vero ratione notum, quæ opera nostra rebus affinguntur.*

1. Argumentorum conditiones qui requirit, has accipiat, necessitatem & probabilitatem.

2. Effecta qui vult, hæc inueniet, Scientiam & Opinionem.

3. Species, si postulet, has profiteatur, Syllogismum necessarium & diale-

THESES LOGICÆ.

dialecticum.

4. Atque ita contingentiam, quæ rebus, quæ res sunt, convenit, ad probabilitatem reducat, ne cogatur tertiam adinvenire syllogismi speciem.

9. Scientiarum nulli illa sunt divisa, ut sibi sola sufficiens, nullo termino egoat ex alia scientia petito, immo unaquæque ex altera terminos habet mutuationis.

1. Conclusiones in scientiis duplices reperiuntur, puræ & mixtæ; quarum unus terminus est scientiæ illius domesticus, alter aliunde petitus.

2. Cum itaque medium desumi possit ex natura alterius extremorum, lib. 1. Prior. Anal. cap. 27. credimus quemlibet in vna scientia posse legitime medium ex alia scientia depromere.

3. Damnamus hosce scientiarum inimicos, qui Theologiæ negant disciplinarum humanarum auxilium & famulitium.

4. Nec illorum probamus temeritatem, qui, quolibet termino transumpto, clamitant transitum fieri de genere in genus.

10. In omni syllogismo, medium causa est illationis, sed syllogismus illum in quo medium causa est maioris extremi, sine rei illata, demonstrationem unanimi consensu dicunt omnes.

1. Sub scientiam igitur cadunt non solum accidentia propria, ut vulgo creditur, sed etiam communia.

2. Non solum igitur scientiæ, sed & disciplinæ præcticæ, suas habebunt demonstrationes.

3. Demonstratio vna alteram necessitate vincere potest, & possunt vnius propositiones magis esse necessariæ propositionibus alterius.

4. Nec propterea damnandi pro-
sus interpretes, qui, (ut ipse Arist.) de
optimo in vnoquoque genere verba
faciunt.

4. Damnandi tamen illi, qui om-
nem demonstrationem suam docent
esse potissimam, nec gradus in De-
monstrationibus agnoscunt.

11. Τὸ ἀναγκαῖον ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκ φύσεως. *Metaph. lib. 3. cap. 5.*

1. Propositio igitur, in qua genus, vel generis proprietates, de specie prædicatur necessaria est.

2. Si ex his struatur Syllog. conclusio erit necessaria.

3. Totus ergo Syllogismus necessarius.

4. Divisio Syllogismi in dialecticum & demonstrativum imperfecta est, sic perficienda; Syllogismus est vel dialecticus, vel necessarius, & hic petitus, vel ex causis rei, vel ex alijs argumentis: ille demonstratio dicitur, huius nomen nondum est impositum.

12. Disciplinas omnes tempore ad perfectionem tendentes, observamus attemporari, & accommodari ad tempora, in quibus sunt conscriptæ.

1. Ut non vertendum sit vitio Aristot. quod illius Logica plurima contineat, quæ exercitationibus nostris minus inserviunt, quales sunt tractatus de Modalibus, de syllogismis modificatis & mixtis, qualia etiam pleraque in Topicis præcepta.

AMPLISSIMO V.

ALEXANDRO SETONIO, FERMELINO.

DVNI COMITI, DOMI-
NO DE FYVIE,

INCLYTI SCOTOBRIANNORVM

REGNI CANCELLARIO, & cat.

Adolescentes Magisterij Candidati. S. P. D.

IN Thermopylarum angustijs, olim pro libertate totius Græciae decer-
tatam est: sic nuper (Clarissime Dom. Cancell.) in paucis hisce pagina-
lis, de summa Philosophia est consilgendum. Tibi autem tanquam
Feretrio Ioni spolia offerenda sunt, incrementa quidem, neque tamē
Tyronibus absque sudore & vigilijs parva. Illa enim est admi-
bilis morum tuorum leuitas, ut anniuersarij praliaris huius campi disceptationi-
bus interesse digneris, Prælium ipse facias, alijsque ad dimicandum animos
addas denique limatissimi iudicij tui censurâ literaria hæc certamina dirimas.
Siquidem Alexandro quondam placitum ne quis non Senator de Romano Se-
natore iudicaret: & in Itataria Philosophia pugna æquissimus ipse venis Index
qui præ omnibus vnus es Philosophus. Quare hæc Theses tibi inscripsimus, non
ut à malefactorum inuidia propugnes: donarij enim Religio facili semet ipsa
per se tuebitur: sed ut illustrem huius Academia professionem, claris tua obser-
uantia titulis, patiari post hæc fieri illustriorem, eamque tibi quoad vixeris velle-
galem futuram agnoscas. Faxit Deus ut quem virtus tua locum promeruit, eundem
dignissimè in Patria deliberantis commodum & Reipub. nostra literaria ornamen-
tum, teneat. Vix & vale.

EDINBURGH
EXCUBENT LOSTVET
TYPOTHETVET
M.D.C.C.

THESES LOGICAE

INTELLECTVS humanus antequam secundas suas exerceat operationes, contemplationem intelligo & actionem, trinam illam, apprehensionem, compositionem & discernsum, exerceat necesse est.

Appen. 1. Qui morbis mentis mederi velit, oportet doceat, oportet dirigat.

2. Disciplinas omnes industria humana excogitatas, ad duas has classes reuocamus, docentes siue primarias, quæ rerum cognitione animum imbuunt, & dirigentes siue instrumentarias, quibus iuvatur intellectus in rebus facile cognoscendis.

2. Mens nostra dum primas suas exerceat operationes errori est obnoxia, obscuritatis etiam & aëria, quibus sit ut scopum propositum rarissime attingat.

1. Qui disciplinam intellectum dirigentem tradi vult perfectam, virgeat omnia instrumenta explicanda, quibus veritas ordine aliquo elucescat.

2. Et teneat nobiscum omnia illa esse instrumenta Logica, quæ inferunt siue veritati indagandæ, siue obscuritati dilucidandæ, siue denique ordini in disciplinis & operationibus intellectus præmonstrando.

3. Atqui ita profiteatur (quod & nos tenemus) nullam Logicam adhuc conscriptam perfectam esse.

4. Dicat etiam nec Platonis, nec Aristot. testimonium esse veritatis Philosophicæ principium.

3. Illi imprimis disciplinæ vtilis est Logica, in qua errasse impium, & errorem non observare periculosum.

4. Theologiæ igitur.

5. Ut vanum sit querere, & arrogantia, non pietatis, an Theologia, an Scriptura tractari possunt ratione aliqua Logica.

3. Logica hypostasis est gemina, una in charis, in animo altera, quæ primaria illius est hypostasis.

1. Diversas Logicæ definitiones à Peripateticis & Ramæis traditas, in speciem concertantes, rite traditas tenemus: sed Ramæi nominibus sunt abusi.

2. Cum itaque Logica secundum variam hanc considerationem, diversas subeat rationes, subiecti præsertim ratione, Interpretum doctrinam de subiecto Logicæ consulam & sophisticam dicimus: quasi omnes subiecti acceptiones, Logicæ eodem modo acceptæ, conuenirent. Sed cum aliter se res habeat, de subiecto Logicæ sic nos *consequenda*.

1. Subiectum explicationis Systematis Logici est proprium: subiectum operationis non habet.

2. Subiectum operationis Logici est proprium, siue Logicæ in animo, quæ

THESES
PHILOSOPHICAE

QVAS

AVSPICE ET PROPITIO DEO,

Præside IAC. KNOXIO, propugnabunt Adolescentes

Magistrij Candidati & Scholæ Edinburgi Philosophiæ

hoc Anno 1605. eruitendi.

Alexander Ambrosius.
Alexander Peirsonius.
Alexander Skenæus.
Guilielmus Drummondus.
Guilielmus Someruellus.
Iacobus Dundasius.
Iacobus Fermeus.
Iacobus Michelsonus.
Iacobus Montelheus.
Iacobus Nisbetus.
Iacobus Rollocus.
Iacobus Schaw.

Ioannes Bennetus.
Ioannes Cunninghamus.
Ioannes Ferquardus.
Ioannes Henrisonus.
Ioannes Iunius.
Robertus Kinross.
Robertus Mureus.
Robertus Purcellus.
Thomas Brussius.
Thomas Henrisonus.
Thomas Nicolsonus.
Thomas Nisbetus.

*Disputabuntur die Luna 4. Kal. Aug. à septima matutina in auditorium & hinc à
prima pomeridiana usque ad vesperam Edinburgi in Æd. sacro Regi Collegij.*

EDINBURGI
EXCVDEBAT ROBERTVS CHARTREVS
TYPOGRAPHVS REGIVS.

An. Dom. MDCV.